

Поводження з собаками в небезпечних ситуаціях

naturewatch foundation

ADVANCING ANIMAL WELFARE

Поводження з агресивними собаками та їх утримання

Навчальний посібник

Брайан Фолкнер, консультант з контролю чисельності тварин, та технічний радник

Опубліковано Фондом Naturewatch

ЗМІСТ

Собака | 4

Ніс
Вуха
Поле зору
Мова тіла
Хвіст
Очі

Що є агресією? | 10

Ступені агресії у собак
Типи агресії
Приклади мови тіла

Гуманний відлов та утримання | 17

Міжнародне епізоотичне бюро (OIE)
Що треба і що не треба робити
Шість «П»
Стрес

Обладнання | 20

Власник
Ласощі
Поводок
Сильця (snare)
Петлі
Сітки
Клітки-пастки

Захист себе | 25

Газові балончики
Вогнегасники на CO2
Щити
Седативні та анксиолітичні препарати
Хімічний відлов
Електрошокери
Пістолети з висувним ударним стрижнем
Вогнепальна зброя
Палиці для розжимання щелеп (Break sticks)
Жезли та дубинки

Транспортування | 30

Транспортний засіб
Клітки
Перенесення собаки у транспортний засіб
Рушники
Намордники
Обладнання для особистого захисту
Мобільні телефони
Сказ

Начальний курс щодо поведінки з агресивними собаками | 34

Naturewatch Foundation, 49 Rodney Road, Cheltenham, Gloucestershire GL50 1HX UK
www.naturewatch.org
From outside the UK : +44 (0) 1242 25287
General email : info@naturewatch.org
UK registered charity No. 1039679

Собака

Собаки мають ті ж п'ять органів чуття, як і люди. Деякі з них більш розвинені, але інші працюють не так добре, вони менш ефективні, ніж наші.

Почуття домінування від найсильнішого до слабкого:

Запах /нюх

Слух

Зір

Дотик

Смак

Нас цікавлять лише перші три чуття.

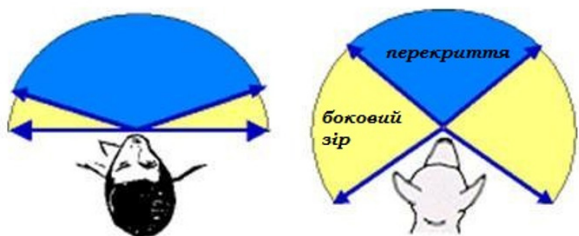
Ніс

Нюх собаки дивовижний. У них в 20 разів більше, ніж у людей, рецепторів запаху, а також у них є ще один у верхній частині рота. Ми знаємо, наскільки добре працюють поліцейські собаки - ми використовуємо їх для пошуку наркотиків, вибухівки, людей, які загубилися, тощо.

Вчені вказують, що здатність собак до ідентифікації запахів вище від 100 до 1 000 000.

Вуха

Вуха собаки чутливі до надзвичайно гучного шуму, а також до високих звуків. Вони здатні чути речі, які ми не можемо почути, і справді можуть зосередити вуха на тому, звідки надходить звук. Отже, вони можуть дивитись в один бік, але чути звук з іншого напрямку. Коли ви дивитесь на собаку, ви можете бачити, як їхні вуха починають повертатись. Собаки можуть повернути вуха майже на 180 градусів назад, щоб сприймати звуки, що приходять ззаду. Деяким породам це вдається легше, ніж іншим.

Поле зору

Собакам важко зосередитися на нерухомих предметах. Якщо хтось стоїть на місці та не рухається, собака не може повністю зосередитись на ньому, і швидше за все буде його ігнорувати.

Собака зверне увагу на будь-який незначний рух. Якщо вам потрібно зайти в житло, де є собака, будьте обережні та спочатку стійте нерухомо, щоб спостерігати за ситуацією

та намагайтеся не дивитись на собаку. Якщо вам потрібно дивитися на нього, дивіться боковим зором, але залишайтеся максимально нерухомим.

Що стосується поля зору, у людини є досить широке лобове поле зору, але наше периферичне бачення обмежене. Тоді як собаки мають менше лобове поле зору, але вони мають ширший периферичний зір, тому вони можуть бачити людей або предмети, що з'являються з будь-якої сторони від них, навіть не рухаючи головою.

Єдиний спосіб, як можна підійти до собаки так, щоб він не побачив, - ззаду. Однак у собак є два інших відчуття, на які вони покладаються - слух та нюх.

Крім того, якщо ми відчуваємо страх, ми підсвідомо виділяємо феромон, який собаки відчувають.

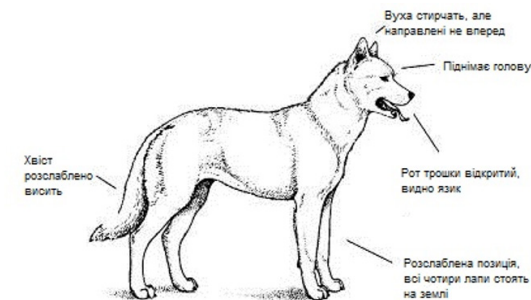
Мова тіла

Розуміння мови тіла собак є важливою навичкою, ключовою для забезпечення захисту громадськості, того, хто утримує собаку, та самої собаки.

Гарна практика - ділитися цією інформацією про мову тіла собаки з колегами, які не знають про сигнали, що подає собака. Якщо ви вважаєте, що собака поводить себе агресивно, або мінімальний фактор може спричинити з його боку небезпечну агресію, вам потрібно передати цю інформацію колегам чи вищому керівництву на місцях, де можуть не знати про цю ситуацію.

Собаки використовують мову тіла, щоб вказати, чи раді вони людям, які до них наближаються, або хочуть збільшити відстань між вами та собою. Проблеми можуть виникнути, коли собака хоче збільшити відстань або відсторонити себе від вас, але вам потрібно стримати або впіймати його. Якщо собака відчуває загрозу, він може вдатися до агресії. Агресія - це лише один тип поведінки, яку собака може використати, щоб змусити загрозу (вас) відступити.

На наступних малюнках зображені знаки мови тіла, які легко зрозуміти. Німецькі вівчарки мають гострі вуха, довгий хвіст і прямі ноги, тому їх легко розуміти. Інші типи собак, такі як ротвейлери, мають м'які вуха і часто не мають хвоста, що робить їх мову тіла складнішою для розуміння.

Цей набір сигналів показує, що собака розслаблений, достатньо впевнений, не заляканий будь-якими змінами у його оточенні.

На верхньому малюнку - собака, яка досить розслаблена - вуха підняті, голову тримає високо, рот трохи відкритий, а хвіст в розслабленому положенні. На другому зображенні собака трохи насторожена - можливо, він почуває запах або звук. Вуха собаки направлені вперед, очі широко відкриті, хвіст може піднятися до середни тіла, собака може трохи нахилитися вперед. Собака не агресивний, просто більш пильний.

Стратегія собаки при загрозі часто полягає в тому, щоб вдатися до агресії. Його хвіст підніметься вгору, він може навіть загнутися на спині і тремтіти. Також підніметься шерсть на загривку та спині собаки. Він може шкірити зуби і гарчати. Собаки, якщо вони вдаються до справжньої агресії, як правило, не гавкають, вони гарчать. Гавкіт - це попереджувальний звук. Якщо собака вдається до повномасштабної справжньої агресії, ви почуєте глибоке, грізне гарчання.

Такі сигнали подає домінуюча та впевнена в собі тварина, яка комунікує як соціальну домінуючість, так і агресію, якщо у ній є потреба

Подібний набір сигналів показує, що собака переляканий, але не покориється, і може напасти, якщо доведеться. Ці сигнали направлені на того, хто є загрозою.

Перше зображення показує впевненого собаку, який не є агресивним. Ноги у нього прямі, а хвіст вигнутий вгору. Вуха також нагострені і направлені вперед - собака спостерігає за тим, що наближається попереду.

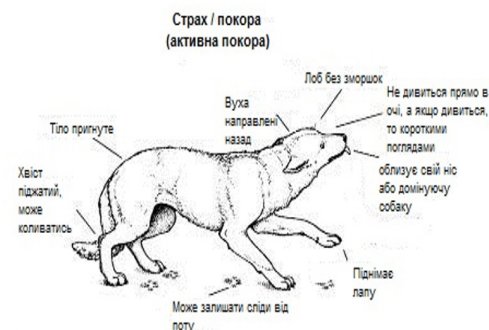
У цій ситуації важливо перевірити положення ніг. Цей пес стоїть досить жорстко, не піднімаючи жодної ноги. Якщо б ліва нога знаходилася трохи попереду порівняно з правою, це вказувало б на плани собаки повернути ліворуч, і навпаки. Однак у цьому випадку собака просто стоїть на місці.

На другому зображенні зображена боязкий собака, що проявляє агресію. Дійсно наляканий собака на відкритій місцевості зазвичай вирішив би тікати. Єдина ситуація, коли наляканий собака вдається до агресії - це коли він відчуває себе в пастці. З такою собакою буде важче впоратися, ніж з собаками, показаними на інших зображеннях.

Боязкі собаки у пастці зроблять усе, щоб утекти. Зазвичай наляканий собака знижує поставу тіла. Хвіст буде піднятий між ніг, а вуха будуть прижатыми і направлені назад. Ви побачите здиблену шерсть на спині, настільки, що іноді це виглядає, наче горб зі шкіри на плечах собаки.

Це - приклад сигналі, які подає собака у стресі. Джерело стресу може бути соціальним або визваним оточенням. Такі сигнали не направлені на конкретну людину чи тварину

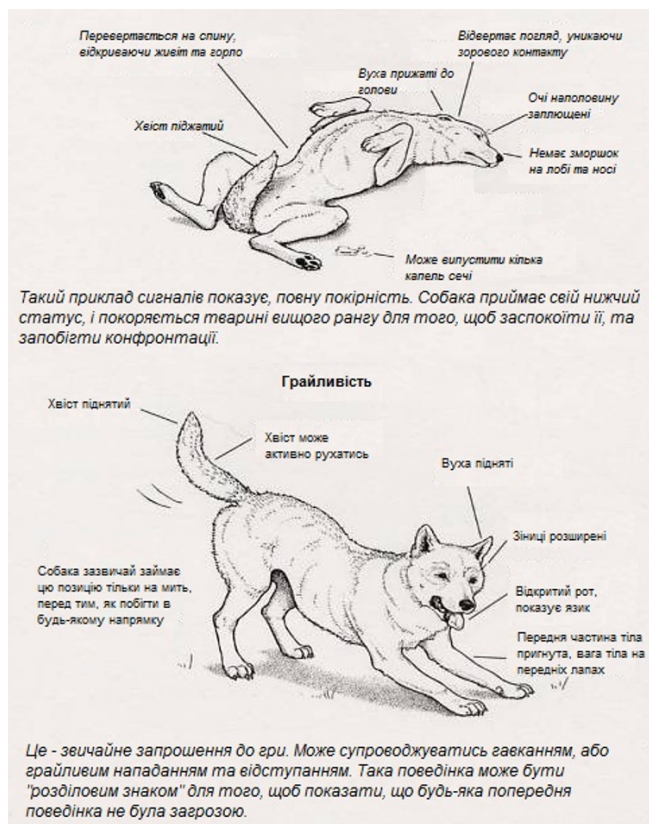

Такий приклад сигналі показує, що собака боїться, і виказує покіру. Більшість з цих сигналів використовуються для того, щоб заспокоїти того, хто має вищий соціальний статус, і запобігти подальшій загрози

На першому малюнку зображена дуже налякана собака. Взагалі собаки не потіють, як ми. Ми виділяємо піт через шкіру, а собаки потіють через подушечки лап. Хвіст піднятий, вуха

направлені назад, зіниці розширені, і собака швидко дихає. Цей собака може вдатися до агресії, якщо до нього наблизитись.

Нижнє зображення - це боязкий, але не агресивний собака. Він прийняв стратегію бути абсолютно покірним, пригнув тіло і підняв лапу. Його вуха повернуті назад, він уникає дивитись в очі, і він може облизувати ніс або домінуючу собаку (якщо саме це домінуюча собака виступає загрозою).

Зверху – зображення повністю покірного собаки. Цей собака не проявлятиме ніякої агресії, якщо він проявляє такий тип мови тіла. Він просто каже: "Не шкодь мені, я не шкодитиму тобі, я здаюся"

Друге зображення показує собаку в класичній ігровій позиції, вказуючи на те, що він хоче грати і не намагається завдати шкоди. Іноді собака використовує цю «поведінку заміщення», перш ніж робити щось інше, що не пов'язане з агресією.

Хвіст

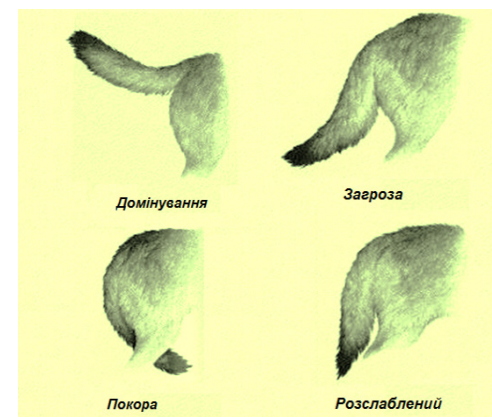
Собаки махають хвостом з кількох причин:

Легкі змахи - собака, який не відчуває доброзичливості, він просто говорить: «Я тут».

Повільні широкі змахи можуть бути проявом доброзичливості.

Повільні змахи, де хвіст направлений донизу, показує, що собака менш налаштований до спілкування, і вказує на те, що собака не впевнена в ситуації.

Невеликі швидкі рухи, де хвіст вібрує, є ознакою агресії. Якщо у собаки немає хвоста, можна побачити, що кукса, яка лишилась від хвоста, вібрує.

Очі

Дивлячись в очі собаки, можна багато чого дізнатись про його емоційний стан. Розширені зіниці часто є ознакою страху. Перелякані собаки зазвичай мають широко відкриті очі, іноді демонструючи білу частину ока.

Що є агресією?

Агресія - це дія чи погроза з метою заподіяти шкоду. Це стосується як людей, так і собак.

У собаки прояв агресії може включати в себе напад, хапання та кусання. Загрозлива поведінка включає замирання, довгий пильний погляд, рик та гарчання.

Факторами, які можуть призвести до агресії, є:

- Тривога, страх або фобія
- Відсутність структури
- Відсутність належного впливу інших собак та людей під час важливого періоду соціалізації
- Копіювання цуценям агресивної поведінки матері
- Травматичний досвід
- Територіальна поведінка
- Порушення роботи щитовидної залози, інші медичні показники або фізичні недуги
- Жорстоке поводження з боку власників
- Генетична схильність
- Хижачка поведінка

Головні фактори, які впливають на будь-яку поведінку – це генетика, оточення та засвоєння. Це включає будь-яку поведінку: як агресію, так і спокій.

Тварини генетично готові використовувати поведінку, яка забезпечить їхнє виживання та контролюватиме їхнє довкілля, а це означає, що агресія адаптивна. Агресія - це лише одна поведінкова відповідь для досягнення цієї мети.

Ступені Агресії у Собак

Наведена нижче діаграма називається Ступені Агресії у Собак, що розроблені у Великобританії Британською асоціацією ветеринарних тварин (BSAVA). Це – масштаб агресивної поведінки.

Ступені агресії у собак

Перші ознаки того, що собака починає хвилюватись, - це коли собака позіхає, облизує губи, відвертає голову та іноді відвертає тіло. Його вуха можуть повернутися назад, і він може підвернути хвіст під себе. Він також може лягти, а потім встати. Якщо собака не знаходиться в пастці, собака може піти, щоб втекти від ситуації.

Все це може статися дуже швидко. Як і система попередження на світлофорі, це поведінка уникнення, яка за шкалою кодується як зелена і відносно безпечна, коли ви знаєте як її вирішити.

Якщо собака продовжує відчувати загрозу, він може підняти свою поведінку до бурштинового, а потім червоного порогу діаграми. Тіло собаки може напружитися, він може почати гарчати, потім хапатися, і це може призвести до повноцінного кусання. Це може статися менше ніж за одну хвилину.

Якщо собака продовжує відчувати загрозу, він може підняти свою поведінку до жовтого, а потім до червоного порогу діаграми. Собака може завмерти, він може почати гарчати, потім хапати, і це може призвести до повноцінного кусання. Це може статися менше ніж за одну хвилину.

Типи агресії

Є багато типів агресії, кожен з яких можна віднести до двох основних категорій агресії:

- Агресивна поведінка у відповідь, яка зазвичай викликається фізичним або емоційним болем. Наприклад, загальна атакуюча поведінка випливає з гніву, і розлучені собаки можуть використовувати напад, щоб висловити свою лють. Оборонна агресія часто випливає із страху і, як і люди, собаки захищатимуться, якщо це буде потрібно, та обиратимуть – боротися чи тікати. У кожної собаки різний поріг агресії.

- Оперативна агресія – ситуація, коли собака навчилася, що використання агресивної поведінки працює на те, щоб щось отримати, чи запобігти. Агресивна поведінка, як і будь-яка інша поведінка, мотивується підкріпленням. Якщо собака отримає позитивний результат від того, що робить, то є ймовірність, що він це зробить так ще раз. Наприклад, ситуація з поштарями демонструє найбільший успіх для собак, і така ситуація виникає неодноразово, посилюючи поведінку собаки. Коли працівник пошти наближається до будівлі, собака агресивно реагує на сприйняту небезпеку, а поштар йде геть, чого і хотів собака. Собака дізнався, що його агресивна поведінка працює.

Неможливо гарантувати конкретний тип поведінки у конкретної породи собак.

Незалежно від того, чи то оперативна агресія, чи агресія, як відповідна реакція, це завжди відповідь на щось в оточенні собаки, наприклад, дії людини, раптова поява іншої собаки, або біль, спричинений травмою чи хворобою.

Реакція собаки на ці ситуації, інакше відомі як “тригери”, залежить від попереднього досвіду собаки. При правильних обставинах будь-яка собака може напасти.

Є три фактори, які впливають на активізацію тригерів собаки, і як він може реагувати на ситуацію.

- Оточення
- Генетика
- Навчання

Агресія через страх - це найпоширеніша агресія, з якою стикаються поліцейські та ловці собак.

Агресія через фрустрацію часто проявляється собаками, які живуть на ланцюгу, тому що у них забрали природні опції тікати або нападати.

Впевнена агресія демонструє попереджувальні ознаки того, що собака може вкусити.

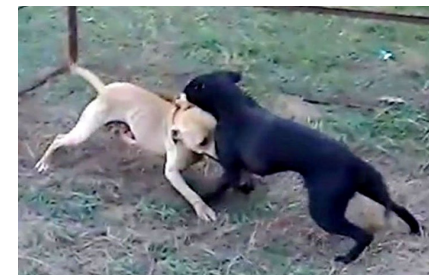
Захист ресурсів - коли собака щось захищає. Це може бути їжа, власник, або, якщо його навчили захищати, собака може захищати, наприклад, наркотики.

Територіальна агресія - коли собака захищає свою територію, або те, що він вважає своєю територією. Ця агресія може бути направлена проти інших собак, або проти людей. Таке часто можна побачити у вольєрах, або машинах.

Самки, у яких є цуценята, можуть бути агресивними для того, щоб захистити своїх цуценят через сплеск гормонів. Це – тимчасова фаза, після відлучення цуценят мати повернеться до своєї звичної поведінки.

Тренована агресія може бути виявлена у військових собак, поліцейських собак, або у собак, яких використовують у нелегальних собачих боях. Собак можна навчити агресивно ставитися до людей та/або інших собак.

Конкурентна агресія може виникати щодо їжі, і якщо одна собака явно вищого рангу, ніж інша. Справжньої бійки часто не відбувається, а конфлікти вирішуються загрозами і покірними жестами.

Хижацька поведінка – коли собака женеться за об'єктами, що швидко рухаються, наприклад, велосипеди, м'ячі, або тварини, що тікають. Така поведінка часто може закінчитися укусом. Це не справжня агресія, це спрацьовуючий хижацький потяг.

Агресія між самцями - Вважається, що кастрація кобеля може зменшити агресію самців. Це може допомогти, якщо це зробити в досить ранньому віці собаки, але якщо собака вже дізналася, що агресія діє (оперативна агресія), ця процедура не зупинить його агресивної поведінки.

Агресія, викликана болем з'являється тому, що це – єдиний спосіб захистити себе, який собака знає. Наприклад, якщо собаку збила машина.

Приклади мови тіла собак

Собача «посмішка» - Собака показує зуби, але він не агресивний. Це - покірний оскал, коли собака відвертає голову, його очі закриті, куточок губи піднімається, показуючи половину зубів. Виглядає, наче він усміхається. Не плутайте цю поведінку з поведінкою агресивної собаки.

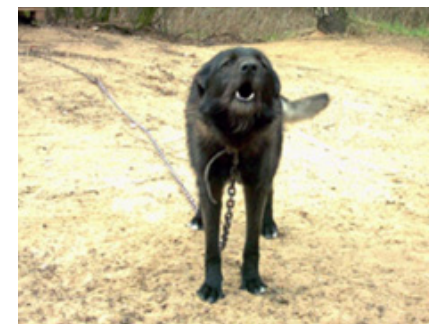
Класичний грайливий поклін – собака хоче грати.

Покірна поведінка. Це – покірний собака. Чоловік підзиває собаку підійти. Собака пригинається, вуха прижаті, і він відвертає голову і погляд.

Ляклива поведінка – Хвіст собаки знаходиться між ногами, шерсть на загривку здиблена. Вуха собаки підняті вгору, це показує, що частково собака впевнений в ситуації, не дивлячись на те, що його загнали в кут.

Застерігаюча поведінка – цей собака на ланцюгу, і демонструє впевнену агресію. Хоча, виходячи з того, що ланцюг не натягнутий, це – тільки попередження.

Його хвіст знаходиться внизу, вуха направлені назад, ноги прямі, але зверніть увагу – права нога стоїть трішки попереду і направлена направо. Це означає, що він не налаштований стояти на місці, але готовий повернути направо і втекти.

Цей собака тільки гавкає, що є застережувачим звуком, він не гарчить. Загалом він виявляє деяку агресію, але вона не наполеглива.

Дружня поведінка – Собаки подають сигнал про дружню поведінку до когось, хто підходить до вольєру. Чорний собака махає хвостом зі сторони в сторону, демонструючи дружнє ставлення. Другий собака нахиляється, запрошуючи до гри.

Домінантна та покірна поведінка – Домінантний собака ставить лапу на живіт покірної собаки. Такою позицією, коли він лежить на спині, покірний собака приймає домінуючість рудого собаки, не намагаючись втекти.

Насторожена поведінка – Хвіст цього собаки завернутий вгору, очі зосереджені, лапа піднята. Він готується захищатися тікаючи від того, що йому загрожує.

Гуманний відлов та утримання

Причина, чому відлов та утримання мають бути гуманними, полягає у тому, щоб звести до мінімуму травми, та зменшити стрес.

Є багато видів обладнання, яке може використовуватись для того, щоб гуманно захистити себе від собак, та при необхідності їх впіймати. Також корисно знати план приміщення до того, як в нього заходити.

Перш ніж користуватися будь-яким обладнанням, важливо навчитися грамотно використовувати його.

Навчання користуванню обладнанням допомагає знизити ризики травмувати себе, а якщо ви працюєте у громадському місці, це зменшує ризики для перехожих та для собак, з якими ви можете мати справу.

Ваша власна мова тіла може також використовуватися як “обладнання”. Ви завжди повинні намагатися зберігати спокій і говорити з собакою не загрозливими тонами, щоб уникнути ескалації ситуації.

Міжнародне Епізоотичне Бюро

Україна є членом Міжнародного Епізоотичного Бюро (OIE). МЕБ створило методичні вказівки для тих, хто по роботі має поводитись з собаками, для того, щоб вони використовували лише гуманні методи. Ваші методи повинні бути максимально гуманними, використовуючи елементи обладнання та деякі прийоми, які спеціально розроблені для вас, як для працівників поліції.

В методичних вказівках МЕБ зазначено, що відлов тварин повинен бути досягнутим з мінімально необхідними зусиллями, а також слід використовувати обладнання, яке сприяє гуманному поводженню. Якщо собака не проявляє ознак агресії, мінімальна сила означатиме, що його можна забрати або стримати за допомогою «петлі».

Оцінка ситуації та наявність підготовленого кінолога є, очевидно, найбезпечнішим способом вирішити будь-яку ситуацію, що стосується собак.

Корисні пункти

- Рухайтесь повільно (де можливо) – зазвичай не потрібно поспішати, і це забезпечить вам безпеку.
- Спостерігайте за собакою, і читайте його мову тіла.
- Говоріть з собакою тихим і спокійним голосом так, як ви говорили б з дитиною - не важливо, що ви говорите, важливо, як ви це говорите!
- Використовуйте ласощі, якщо собака буде їх брати, для того, щоб привадити його, та відволікти перед відловом.
- Пам'ятайте, що собака може бути наляканим та стурбованим, можливо, з ним жорстоко поводилися.
- Стійте боком до собаки, це – найменш загрозлива для собаки позиція.

Чого не можна робити

- Не робіть різких рухів, якщо це не є абсолютно потрібним.
- Не хапайте собаку - особливо за загривок або нашийник, перш ніж зрозумієте його темперамент.
- Не нахиляйтеся над собакою, це для нього є загрозою, і може викликати у нього бажання вкусити.
- Не тягніть і не штовхайте собаку, заохочуйте його підійти до вас.
- Не дивіться прямо у очі собаки.
- Не протягуйте собаці руку, щоб він її понюхав – хай підійде, коли ваші руки по боках.
- Не підходьте обличчям до собаки - поверніться боком.
- Не вважайте, що коли собака махає хвостом, це означає, що собака щасливий та/або доброзичливий.

Шість «П»

Корисна «модель», яку сформулювала британська поліція, - «Шість П», що означає потрібне планування та підготовка попереджає погані показники.

Робота за шістьма «П»:

1. Перш ніж увійти у приміщення, потрібно зібрати якомога більше інформації та провести розвідку.
2. Заздалегідь оцініть ризики та розробіть робочу стратегію.
3. Працюйте разом, будь то з іншими колегами, іншими підрозділами служби поліції, а іноді і поза підрозділами. Це допомагає врятувати життя і зменшує шкоду.
4. Розгляньте власні особисті повноваження та будь-які політики та процедури, яких ви повинні дотримуватися.
5. Визначте всі варіанти та непередбачувані випадки. Якщо План А не працює, яким буде план Б?
6. Вживайте необхідних дій та, як тільки закінчите, перевірте ці дії.

Стрес

З точки зору собаки, коли його ловлять або фіксують, це завжди стрес.

Спочатку вивільняється адреналін, щоб зібрати сили для боротьби або втечі. Потім виробляється кортизол, який зупиняє надвиробництво адреналіну для запобігання шоку (і, можливо, навіть смерті). Однак якщо виробляється занадто багато кортизолу, це може

привести до виснаження, і організм здасться. Це також може призвести до шоку та можливого серцевого нападу. Ось чому важливо мінімізувати стрес.

Як підходити до собак:

- Поводьтесь повільно та спокійно, підходячи до собаки, приховуйте свої наміри.
- Не концентруйтеся на тому, щоб зловити собаку, коли ви підходите до нього - якщо ви це зробите, мова вашого тіла буде напруженою, і вас сприймуть як хижака.

Обладнання

Важливо використовувати тільки те обладнання, яким ви вмієте користуватись, в іншому випадку це небезпечно, як для тварини, так і для людини.

Якщо вам потрібно підійти до собаки чи зловити його, важливо знати, чи вміти швидко розпізнати рівень агресії (якщо вона є) у цієї собаки, оскільки це визначатиме ваш вибір обладнання та мови тіла. Ось чому оцінка ризику є важливим аспектом будь-якої реакції.

Ваша власна мова тіла та тон вашого голосу самі по собі є корисними "інструментами". У будь-який час намагайтеся залишатися спокійними, а під час розмови з собакою використовуйте не загрозливий та спокійний тон.

Для різних собак потрібно використовувати різні техніки відлову і різні типи обладнання.

Наприклад, дикі, несоціалізовані собаки погано реагують на повідки, «петлі» та сильця (snare), і вони можуть травмувати себе і вас.

Коли ви фіксуєте собаку, як тільки ви починаєте тягнути в одну сторону, собака буде тягнути в іншу. Для того, щоб заспокоїти собаку, треба йти в ту сторону, куди він тягне.

Це фото демонструє неправильний спосіб підходити до собак, тому що вони одразу відчують загрозу:

- Обладнання для відлову дуже видно.
- Він несе забагато обладнання.
- Він підходить обличчям до собак.

Власник

Якщо є така можливість, і власник або опікун собаки може допомогти, це – найменш стресуючий спосіб взаємодії з собакою. Особливо, щоб посадити собаку у машину, можливо, власник зможе підвести та підняти собаку.

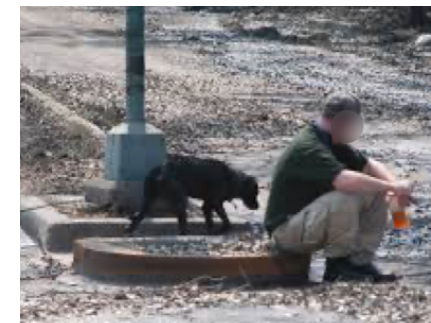
Це не завжди буде доречно, але це може бути першим варіантом, який слід розглянути, щоб мінімізувати ризик для вас, та забезпечити добробут собаки.

Під час цієї процедури ловець повинен приділяти постійну та пильну увагу поведінці собаки, втручаючись, якщо собака переживає страждання, страх, тривогу чи поводитьсь агресивно.

Ласощі

Використовуйте високоякісні смачні собачі ласощі, наприклад, ковбаси або сир, нарізані невеликими шматочками. Це може бути хорошим, позитивним методом винагороди, щоб заохотити собаку підійти до вас, або зайти в клітку або в транспортний засіб.

Кидайте їжу між вами та собакою, якщо собака дуже боїться наблизитися до вас. Не пропонуйте їжу у простягнутій руці, нехай собака вирішить підійти до вас сам.

Зверніть увагу на цю фотографію: людина, що приманює собаку ласощами, знаходиться низько до землі, демонструючи покірну поведінку. Мета - відволікти собаку від ловця, який стоїть позаду.

Їжа працює тільки на ту собаку, яка не боїться, тому що страх пересилує голод.

Будьте розслаблені. Якщо можливо, сядьте, і робіть вигляд, що ігноруєте собаку. Якщо від вас сильно пахне їжею, собака підійде до вас.

Повідки

Поводок-удавка - це ефективний і простий метод захоплення собаки та утримання його під контролем, з обмеженим контактом з ловцем. Більшість ловців використовують їх у широкому діапазоні обставин, і вони особливо ефективні, коли застосовуються разом із ласощами.

Ви можете створити велику петлю, яку можна опустити над головою собаки, а потім швидко затягнути, щоб собака була під контролем.

Для багатьох собак бачити поводок - позитивна річ, тобто їх візьмуть на прогулянку. Тож, коли немає очевидного ризику для ловця чи інших (як для людей, так і для тварин), це, можливо також у поєднанні з ласощами, має бути першим методом, який застосовується для взаємодії з собакою.

Примітка: Собаки, які не звикли до жодної форми обмеження на шиї, можуть погано реагувати на поводок-удавку.

Сильця (Snare)

Сильця, або Snare продаються різної довжини, і дуже корисні для відлову собак, що біжать, але вони не підходять для довгого фіксування агресивних собак.

Петлі (Catch poles)

Петлі можуть використовуватись для фіксації будь-якого дорослого собаки, а також необхідні в деяких обставинах для утримання агресивних собак.

Якщо маєте справу з дуже агресивною собакою, використання двох петель разом з колегою матиме різні переваги:

- Це надасть ловцям більше впевненості та контролю.
- Це надасть змогу тримати обидві петлі не дуже тісно на шиї собаки
- Це допоможе уникнути "смертельного скручування", коли собака починає вертітись, його важко контролювати лише однією петлею.
- Це може скоротити час, який собаку потрібно стримувати.
- Це може полегшити переміщення собаки через будівлю

Петлі продаються різної довжини, в них обов'язково має бути система швидкого вивільнення. Також інструмент потрібно регулярно перевіряти та тримати у належному стані.

Дуже важливо спостерігати за язиком собаки, коли він знаходиться на петлі. Якщо він почнає синіти, це означає, що петля затягнута занадто тісно, її одразу треба ослабити.

Сітки

Бувають різні сітки:

- Сітки на обручі
- Сітки для кидання
- Сітки-сачки
- Сітки-пастки

Існують деякі обмеження щодо використання сіток при роботі в обмеженому просторі. На цьому заборонено – сітка на обручі, вона користується популярністю у ловців. Якщо собака стоїть на сітці, він закриває кільце своєю вагою, і двоє людей можуть підняти собаку в сітці, щоб перенести його в клітку.

При перенесенні собаки з сітки на обручі до клітки, клітка має бути зафіксована (поряд зі стіною або автомобілем) для того, щоб вона не ковзала. Клітка на фото легко може ковзнути назад.

Клітки-пастки

Клітки-пастки використовуються ловцями, коли собака живе на вулиці, і повертається в одну і ту саму зону для їжі.

Такі пастки слід використовувати лише згідно інструкцій виробника, і їх слід перевіряти щонайменше кожні вісім годин (частіше при екстремальних температурах.)

Необхідно бути обережним, виймаючи собаку з пастки, щоб переконатися, що він не втече або не заподіє шкоди ловцю чи собі. Використання повідка-удавки або «петлі» може бути доречним у таких умовах.

Захист себе

Газові балончики

Ловці мають різні погляди щодо доречності використання цих засобів. Деякі ловці проти користування ними, адже вони базуються на використанні негативного, неприємного стимулу для зниження непотрібної поведінки (наприклад, агресії), що може навпаки посилити агресію.

Інші вважають, що в деяких ситуаціях такі засоби можуть бути корисними та ефективними. ©mace

Вогнезасники на CO2

Це невеликі портативні балони CO2, які зазвичай використовуються для того, щоб гасити пожежі.

Короткий, різкий викид CO2 над агресивним собакою зазвичай змушує його відскочити.

CO2 витісняє кисень навколо собаки, що змушує його хапати повітря, та розжати щелепи, звільнюючи від укусу. Він також надзвичайно холодний і його видно.

©fire protection shop

Це дасть вам невелике вікно можливостей використати інші засоби поводження з собакою.

Необхідно враховувати ризик безповоротного пошкодження очей собаки, і при використанні в обмежених приміщеннях, таких як квартира або кімната, вони можуть створити «туман», завдяки чому ви втратите з поля зору собаку, чим поставите себе і будь-якого колегу в небезпеку.

Щити

Щити можна використовувати для того, щоб провести собаку в потрібну територію, або вивести з території, або захистити вас чи колег в різних ситуаціях як низького так і високого ризику.

Щити можуть спричинити менше шкоди, ніж газові балончики.

Стандартні щити можуть бути ефективними як тимчасовий бар'єр, щоб запобігти втечі собаки з приміщення чи території. Вони також можуть бути ефективними при блокуванні собаки, що нападає. Однак їх може бути важко використовувати в будинку з меблями або на пересіченій місцевості.

Електричні щити використовуються поліцією Сполученого Королівства. Вони спроектовані саме для контролю небезпечних собак, або в ситуаціях заколотів.

Ручки та засоби управління щита розроблені ергономічно, щоб забезпечити максимальну безпеку та захист оператора.

Вони можуть видавати до 50 000 вольт малого току, які використовуються в якості засобів стримання. Щит дає різкий розряд, щоб відвернути собаку від вас і захистити людей за щитом

Седативні та анксиолітичні препарати

Седативні та анксиолітичні препарати (наприклад, АЦП ацетилпромазин та бензодіазепін) можуть бути ефективним у деяких обставинах та для деяких особн. АЦП можна використовувати для заспокоєння собаки до її евтаналізації, тоді як бензодіазепіни блокують формування короточасної пам'яті, що може бути корисним, якщо певна процедура може призвести до страху чи тривоги.

Найбільш ефективні вони для спокійних собак, коли виявилось, що вони можуть стати агресивними за зміни їхнього оточення.

Як седативні, так і анксиолітичні засоби можуть пригнічувати собак, роблячи їх небезпечними і непередбачуваними. Тому завжди повинен бути присутнім ветеринар, щоб

ретельно оцінити стан собаки, перш ніж вирішити, чи доречно їх використання.

Під час використання седативних засобів або анксиолітиків, для безпеки собаки важливо, щоб він знаходився в закритому місці, щоб він не міг з'їсти таблетки і втекти.

©Sedalin

Хімічний відлов

Хімічний відлов – є гуманним і дуже ефективним, коли потрібно впіймати агресивного, або переляканого собаку.

Хімічний засіб оглушить собаку, тоді вам потрібно дочекатися, коли вона засне, що дасть вам змогу робити те, що вам потрібно (тобто транспортувати, евтаназувати).

Для безпеки собаки важливо, щоб ви контролювали територію, де він знаходиться після пострілу.

Електрошокери

Використання електрошокера щодо собак викликає дуже багато суперечок, і, хоча деякі сили поліції застосовували їх, відгуки про їх ефективність неоднозначні. Деякі офіцери поліції визнають, що за ситуації, де вибір тільки - життя або смерть, їх можна використовувати. Використання електрошокера може призвести до того, що собака ненавмисно відкусить собі язик, або там, де собака вже когось кусає, це може спричинити, що укус буде тільки сильнішим.

Якщо собака, до якого застосовують електрошокер, зафіксований «петлею», ловець, який тримає «петлю», може також отримати електричний шок, тому що «петлі» не завжди добре ізолювані.

Оператор електрошокера повинен розглянути можливість використання операції “оглушення диска”. В залежності від того, під яким кутом розгортаються дроти, завжди існує небезпека, що вони не доторкнуться до собаки (особливо з густою або довгою шерстю) і, таким чином, не створять потрібний електричний ланцюг.

Це може зробити собаку більш агресивною приблизно таким чином, як і інші агресивні підходи (див. вище).

Взагалі, багато ловців згодні, що електрошокері можна використовувати тільки як крайній засіб.

Вогнепальна зброя

За обставин, коли собака становить серйозну небезпеку для громадської безпеки, а іншого варіанту немає, тоді цей варіант слід враховувати. Попередньо слід оцінити ситуацію і виключити інші можливості знешкодження собаки, шляхом її гуманного відлову та тимчасової ізоляції. Лише у випадку, якщо застосування інших засобів захисту є недостатнім, слід розглядати можливість знешкодження агресивної собаки під час нападу за допомогою вогнепальної зброї.

Відповідно до ст. 17 Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження» є перелік підстав для умиротворення тварин, серед іншого: «за необхідності оборони від нападу тварини, якщо життя або здоров’я людей знаходиться в небезпеці.» Відповідно до цієї ж статті умиротворення тварини повинно виключати її передсмертні страждання. Відповідно до ст.1 Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження»: евтаназія - гуманні методи умиротворення тварин, що виключають їх передсмертні страждання; жорстоке умиротворення тварин - умиротворення тварин без застосування знеболюючих засобів, що запобігають відчуттю тваринами болю і страху;» Відповідно до ч.13 ст.46 Закону України “Про Національну поліцію”:

“Поліцейський може використати вогнепальну зброю для подання сигналу тривоги або виклику допоміжних сил, або для знешкодження тварини, яка загрожує життю чи здоров’ю поліцейського та інших осіб.” Отже, умиротворення тварин шляхом застосування вогнепальної зброї можливе поліцейським лише безпосередньо під час нападу собаки на людину для знешкодження цієї собаки, якщо неможливо застосувати інші засоби захисту.

Палиці для розжмання щелеп (Break sticks)

Палиці для розжмання щелеп (Break sticks) можуть бути ефективними, коли собака кусає когось, або щось.

Для того, щоб використати таку палицю, потрібно вставити її між щелепами собаки пласкою стороною, та повернути, щоб розслабити хватку.

Використовуючи цей пристрій, людина має знаходитись безпосередньо поряд з собакою. В деяких ситуаціях, коли собака звільнює хватку через палицю, вона може напасти ще раз.

Жезли та дубинки

Поліцейський жезл або дубинка - це, по суті, палиця менше довжини руки, яка зазвичай виготовляється з дерева, гуми, пластику або металу. Вона використовується правоохоронними, виправними та охоронними органами в ситуаціях, де потрібні не летальні засоби самооборони.

Металеві дубинки найбільш ефективні як засіб захисту від агресивних собак. Вони можуть кусати дерево, гуму або пластик і таким чином можна їх утримати, тоді як ефективно триматися за метал собака не може.

Якщо ви заарештували когось у приміщенні, де є собака, собаку не можна залишати.

Якщо собаку потрібно вивезти, можливо буде потрібно, щоб керівництво зв'язалося з іншими установами.

Якщо у вас немає спеціалізованої команди з вилучення собак, важливо навчитися безпечно перевозити собак.

Планування заздалегідь дуже важливо.

Під час перевезення тварин існує загальний обов'язок дбати про їх захист від травм або зайвих страждань, а також про те, щоб вони перевозилися у відповідних контейнерах та транспортних засобах. Правила транспортування тварин затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2011 р. № 1402.

Коли собак транспортують, вони повинні бути здоровими, та у змозі витримати намічену подорож. Травмованих та/або хворих собак не слід транспортувати, за виключенням випадків, коли їх везуть до ветеринара.

Слід уникати транспортування наляканих собак, коли це можливо. Якщо собака пережила стрес під час влову, дайте їй короткий час щоб заспокоїтися перед транспортуванням її до притулку. Іноді в цьому може допомогти закрита темна атмосфера клітки в транспортному засобі.

Подорожі слід зробити якомога коротше. Потрібно робити перерву кожні дві години, щоб дати собаці воду та можливість сходити в туалет. Перерви повинні бути не менше 30 хвилин, щоб вода могла засвоїтися.

Перевезену собаку, якщо можливо, слід доставити прямо до притулку, в який його візьмуть, а не у тимчасове місце.

Транспортний засіб

Собак не можна залишати без нагляду в транспортному засобі протягом тривалого часу.

Також важливо забезпечити, щоб будь-який транспортний засіб, який використовується для перевезення, мав необхідний контроль вентиляції та температури, щоб задовольнити потреби собаки під час подорожі, незалежно від зовнішньої температури.

Транспортний засіб повинен бути спеціалізованим для перевезення тварин, а також таким, який легко чистити та дезінфікувати.

Вентилятори Флеттнера можуть бути встановлені у фургонах, які регулярно використовуються для транспортування собак для поліпшення потоку повітря та вентиляції. Однак, де це можливо, транспортний засіб повинен мати кондиціонер для відділень, де транспортуються тварини.

Клітки

Під час подорожі собаки повинні утримуватись надійно та комфортно.

Якщо собаку транспортують одного у контейнері, у нього повинно бути достатньо місця, щоб стояти, сидіти прямо, лежати в природному положенні і нормально обертатися, стоячи.

Якщо перевозять декількох собак, вони повинні знаходитися в окремих клітках. Однак ми визнаємо, що це не завжди можливо в екстрених та надзвичайних ситуаціях. Клітки або контейнери повинні бути встановлені таким чином, щоб забезпечувалася їх стійкість.

Клітки в транспортних засобах повинні мати між собою суцільні стінки для запобігання травмування інших тварин, а також повинні легко чиститися та дезінфікуватися після кожного використання.

Перенесення собаки у транспортний засіб

Там, де це можливо, слід заохочувати собаку заходити в клітку/транспортний засіб без допомоги, оскільки це забезпечує найкращий захист для ловця, а також собаки.

Там, де собаку потрібно піднімати, слід поставити його передні лапи на виступі фургона, а потім допомогти, підпираючи під задню частину тіла собаки.

Як варіант, його можна підняти обхопивши рукою навколо задніх і передніх ніг і помістити в фургон.

В обох варіантах собака знаходиться дуже близько до обличчя ловця. Якщо є побоювання, що собака може спробувати укусити ловця, слід вдіти на собаку намордник.

Собаку ніколи не слід піднімати, хапаючи за шкіру на спині та/або шиї), а також не можна кидати у транспортний засіб.

На ринку є “пандуси для собак”, які можуть сприяти переміщенню собак і, ймовірно, будуть безпечнішими та менш стресовими для тварини. Вони також можуть бути особливо корисні для переміщення великих або важких собак у транспортний засіб для транспортування.

Великих собак потрібно піднімати удвох.

Рушники

Хоча у продажу є спеціальні накидки, при вилові собак корисними інструментами можуть бути рушники або ковдри.

Їх можна використовувати для зменшення знервованості собаки, покриваючи голову та тіло. Це заспокоює їх.

Також допомогти заспокоїти собак може ковдра, яку накидають на клітку для її затемнення.

Собака може спробувати скинути ковдру, але ковдра робить собаку більш спокійним. Ми це називаємо “ефект страуса”, “я не бачу їх, тому вони не бачать мене”.

Ось приклад використання рушника, щоб собака була спокійною під час відлову за допомогою сітки.

Намордники

Намордники бувають різних форм та розмірів для різних типів собак.

Беріть з собою намордники як малих, так і великих розмірів.

Якщо у вас немає намордника - імпровізуйте – ось приклад

Обладнання для особистого захисту

Під час поводження з потенційно агресивними собаками ризик укусу великий, і може знадобитися особистий захисний одяг.

Існує широкий спектр обладнання, такий як рукавиці, захист рук, костюми для нападу, шоломи тощо. Деякі ловці навіть використовують захист паху від укусів собак великих порід, голови яких знаходяться на цій висоті.

Деякі ловці кажуть, що надягання повного костюма для нападу може бути більш лякаючим для собаки, та тільки збільшить ризик нападу на ловця чи будь-яких інших людей, що знаходяться поблизу.

Це також може зробити ловця більш повільним і громіздким.

В ідеалі обладнання має бути таким, щоб його можна було носити під звичайним одягом.

Це буде менш загрозливим для тварини, а також дає змогу вільно рухатись.

Якщо використовується такий одяг, його слід регулярно перевіряти та підтримувати у робочому стані. Такий одяг має бути зручного для ловця розміру.

Мобільні телефони

Виключайте мобільні телефони, перед тим, як намагатись зафіксувати собаку. Якщо телефон задзвонить, собака може перелякатись.

Сказ

Незалежно від того, яку підготовку ви пройшли і скільки ви знаєте про ситуацію заздалегідь, ви не завжди будете знати повну історію собаки. Це включає інформацію про те, чи є у нього сказ чи ні. Завжди будьте обережні, готуйтеся якнайкраще до роботи з подібними ситуаціями.

Начальний курс щодо поводження з агресивними собаками

Фонд Naturewatch також може організувати навчальний курс (з теоретичною та практичною частинами) для навчання поліції безпечному поводженню з собаками. Якщо Ви зацікавлені у такому курсі, будь-ласка, надішліть листа на info@naturewatch.org.

The Disclaimer

Ця брошура, та пов'язана з нею програма навчання (разом «Посібник») надає базові рекомендації щодо того, як розуміти мову тіла собак, та поводитись з собакою, яка може сприйматись, як агресивна або небезпечна, так, щоб зменшити ризик травмування людей і тварин.

Посібник наданий виключно з інформаційною метою. Він не носить директивного або обов'язкового характеру, а також не може бути застосований до будь-якої можливої ситуації, яка може виникнути. Кожен, хто використовує або покладається на даний Посібник, робить це на свій страх і ризик, усвідомлюючи, що кожна ситуація є унікальною та стосується будь-якої тварини, яка несе в собі елемент ризику та небезпеки, особливо якщо тварина була класифікована як небезпечна або агресивна.

Фонд Naturewatch не несе жодної відповідальності за будь-які втрати, каліцтва, смерть чи інші збитки (включаючи будь-яку непряму, випадкову, наслідкову втрату чи шкоду), що виникли внаслідок дотримання Керівництва, та будь-яка така відповідальність прямо виключається в максимальній мірі, дозволеній чинним законодавством. Хоча Фонд Naturewatch зробив все для того, щоб інформація в даному Посібнику була зібрана з надійних джерел, Фонд Naturewatch не несе відповідальності за будь-які помилки чи упущення або за будь-яку втрату чи шкоду, які можуть виникнути внаслідок використання або застосування інформації, яка міститься в Посібнику.

Перш ніж слідувати або впроваджувати інформацію з Посібника, користувачі повинні перевірити, чи відповідає вона усім законам та нормам відповідної юрисдикції. Фонд Naturewatch не несе відповідальності за будь-які помилки чи упущення при перекладі чи тлумаченні цього Посібника.

Фонд Naturewatch - благодійний фонд, зареєстрований у Великобританії

(реєстраційний номер 1039679).

Thank you to Brian Faulkner for his guidance in the preparation of this booklet. Brian is an animal control consultant and technical advisor, based in the United Kingdom. He works with many organisations; animal charities, government departments and private foundations. Much of his international work is in the area of providing practical training to members of staff and developing and implementing strategies on humane stray dog control programmes. This is usually part of an overall rabies control strategy.

As a consultant, he has worked most recently in those countries which have just become members of the European Union, or those which are about to become, or aspiring to become candidates for EU membership. He is also a TAIEX (EU) expert in stray dog control in Croatia and Montenegro.

Висловлюємо подяку Брайану Фолкнеру за написання та допомогу у складанні цього посібника. Брайан Фолкнер - консультант з контролю чисельності тварин та технічний радник зі Сполученого Королівства Великої Британії. Він працює з багатьма організаціями, благодійними фондами, які допомагають тваринам, державними та приватними установами. Велика частина його міжнародної діяльності присвячена проведенню навчальних заходів для співробітників та розробці й впровадженню стратегій гуманного контролю чисельності тварин. Це часто є частиною загальної стратегії контролю розповсюдження сказу.

В якості консультанта останнім часом він працював в країнах, які нещодавно стали членами Європейського Союзу, або в тих, які планують таке членство. Він також є експертом TAIEX (ЄС) з контролю чисельності безпритульних собак у Хорватії та Чорногорії.

Naturewatch Foundation, 49 Rodney Road, Cheltenham, Gloucestershire GL50 1HX UK
www.naturewatch.org

From outside the UK : +44 (0) 1242 25287

General email : info@naturewatch.org

UK registered charity No. 1039679